

مجلس

طرح قانون دیوان محاسبات کشور
فصل اول - هدف

ماده ۱- هدف دیوان محاسبات کشور با توجه به اصول مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از اعمال کنترل و نظارت مستمر مالی بمنظور پاسداری از بیت المال از طریق .

الف - کنترل عملیات و فعالیتهای مالی کلیه وزارتخانهها ، موسسات ، شرکتهای دولتی و سایر دستگاههایی که بنحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده میکنند .

ب - بررسی حدود اعمال سیاستهای مالی تعیین شده در بودجه مصوب .

ج - بررسی بمنظور اطمینان از وجود و کفایت روشهای مالی موثر و تعیین قابلیت بهر موری و کارائی دستگاهها در ارتباط با اهداف تعیین شده .

د - تهیه و تدوین گزارش حاوی نظرات در مورد دلایحه تفریح بودجه و ارائه آن به مجلس شورای اسلامی .

فصل دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۲- حسابرسی یارسیدگی کلیه حسابهای درآمد و هزینه و سایر دریافتها و پرداختها و نیز صورتهای مالی دستگاهها از نظر مطابقت با قوانین و مقررات مالی و سایر قوانین مربوط و ضوابط لازم الاجراء .

تبصره - منظور از دستگاهها در این قانون کلیه وزارتخانهها ، سازمانها ، موسسات ، شرکتهای دولتی و سایر واحدها که بنحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده مینمایند و بطور کلی هر واحد اجرایی که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی مالکیت عمومی بر آنها مترتب بشود میباشد . واحدهائی که شمول مقررات عمومی در مورد آنها مستلزم ذکر نام است نیز مشمول این تعریف میباشد .

ماده ۳- بررسی وقوع عملیات مالی در دستگاهها بمنظور اطمینان از حصول و ارسال صحیح و به موقع درآمد و یا انجام هزینه و سایر دریافتها و پرداختها .

ماده ۴- رسیدگی به موجودی حساب اموال و دارائیهای دستگاهها بمنظور اطمینان از حفظ و حراست و نظارت در نحوه نگهداری آنها .

ماده ۵- بررسی وجود و کفایت نیروی انسانی متخصص ، ابزارآلات ، تاسیسات ، اموال و فنون کاربردی در جهت رفع نیازهای دستگاههای مورد رسیدگی و همچنین اطمینان از برقراری روشها و دستورالعملهای مناسب و کاربرد موثر آنها در جهت نیل به اهداف دستگاههای مورد رسیدگی .

ماده ۶- بررسی روشهای مالی معمول در دستگاه مورد رسیدگی بمنظور اطمینان از .

الف - تناسب با فعالیتهای دستگاه .

ب - قدرت ارائه و انتقال صحیح و بموقع اطلاعات و ارقام و آمار به مدیران و سایر مراجع .

ج - داشتن چنان خصوصیات که پاسخگوی وضعیت دارائیها از نقطه نظر استفاده و بهره برداری صحیح از آنها باشد .

ماده ۷ - اظهار نظر در مورد کار آئی نهاد کنترل کننده داخلی در واحد مورد رسیدگی .

ماده ۸ - بررسی نتایج حاصل از وجوه مصرف شده بمنظور تطبیق با اهداف پیش بینی -

شده توسط قانون گذار یا مراجع تصمیم گیرنده و ارزیابی توفیق نسبی در نیل بمآنها .

ماده ۹ - اعلام نتایج حاصل از حسابرسیها و رسیدگیهای انجام شده در مورد کمبودها ، نواقص ، نارسائیها بانضمام پیشنهادهای ، بدستگاههای اجرائی برای جلوگیری و رفع تنگناها .

ماده ۱۰ - رسیدگی به حساب کسری ارباب جمعی و تخلفات مالی و هرگونه اختلاف حساب

مامورین ذیربط دولتی در اجرای قوانین و مقررات و اتخاذ تصمیم در مورد آنها .

ماده ۱۱ - تجزیه و تحلیل لایحه تفریح بودجهارسالی از طرف قوه مجریه براساس نتایج

حاصل از بررسیها ، رسیدگیها و یا حسابرسیهای انجام شده و تهیه و ارائه گزارش حاوی نظرات بمجلس شورای اسلامی .

فصل سوم - سازمان و تشکیلات

ماده ۱۲ - دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی میباشد و در امور

مالی و اداری استقلال داشته و اعتبار مورد نیاز آن با پیشنهاد دیوان مذکور پس از تایید کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی جداگانه در لایحه بودجه کل کشور منظور میشود . تشخیص ، انجام تعهد و تسجیل هزینههای آن با رعایت قوانین و مقررات از وظایف رئیس دیوان محاسبات و یا کسانی است که از طرف وی مجاز باین امور میشوند .

ماده ۱۳ - مقر دیوان محاسبات کشور در تهران است و در مراکز استانها نیز دارای تشکیلات

استان خواهد بود .

ماده ۱۴ - رئیس دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قاننگذاری به پیشنهاد

کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی و تصویب نمایندگان ملت انتخاب میشود . تبصره - برکناری رئیس دیوان محاسبات با پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و با تصویب اکثریت نمایندگان انجام میگردد .

ماده ۱۵ - دیوان محاسبات کشور دارای ۴ هیات مستشاری و یک دادسرا در تهران و

۴ هیات مستشاری و دادیار مقیم در ۴ منطقه کشور میباشد . هر هیات مرکب از سه مستشار است که یکی از آنها رئیس هیات خواهد بود .

تبصره - هر منطقه شامل چند استان و مقر هر هیات مستشاری در مرکز یکی از استانهای

مربوط خواهد بود .

ماده ۱۶ - دادسرای دیوان محاسبات کشور از یک دادستان و تعداد کافی دادیار و یک دفتر

تشکیل میشود .

ماده ۱۷ - دادستان دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری به پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی و تصویب نمایندگان ملت انتخاب میشود ، برکناری دادستان دیوان محاسبات به پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و با تصویب اکثریت نمایندگان مجلس خواهد بود .

ماده ۱۸ - سایر اعضای تشکیلات دیوان محاسبات کشور عبارتند از .

الف - دو معاون .

ب - تعداد مشاور لازم .

ج - تعداد کافی حسابرس و ممیز حساب و کارشناس فنی .

د - مستخدمین اداری .

ماده ۱۹ - انتخاب هیاتهای مستشاری از طریق زیر عمل میآید .

رئیس دیوان محاسبات کشور ظرف دو ماه پس از دریافت حکم اسامی ۴۰ نفر از میان افراد واجد شرایط در ماده ۲۰ را به کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی پیشنهاد خواهد نمود . کمیسیون از بین افراد مذکور ۲۴ نفر را بعنوان اعضای اصلی هیاتهای مستشاری و ۸ نفر را به عنوان عضو جانشین انتخاب و به رئیس دیوان محاسبات کشور معرفی خواهد کرد .

ماده ۲۰ - مستشاران دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری از بین کارکنان امین و متدین و متخصص در امور دیوان محاسبات و یا افراد دیگر واجد شرایط مذکور در این ماده انتخاب میشوند .

ماده ۲۱ - رئیس و دادستان و اعضای هیاتهای مستشاری تا انتخاب و معرفی اعضای جدید در هر دوره قانونگذاری به کار خود ادامه خواهند داد و انتخاب مجدد آنها بلا مانع است .

ماده ۲۲ - جلسات هیاتهای مستشاری با حضور سه نفر رسمیت خواهد داشت و آراء صادره با اکثریت معتبر است . در مواردی که عدالتها کمتر از سه نفر باشد به درخواست هیات از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور کمبود از بین مستشاران سایر هیاتها انتخاب و در رسیدگی و اتخاذ تصمیم شرکت خواهند نمود .

ماده ۲۳ - اعضای جانشین موضوع ماده ۱۹ با انتخاب و از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور در موارد ذیل به عضویت هیاتهای مستشاری در خواهند آمد .

۱ - در مورد فوت یا استعفا یا بازنشستگی یکی از اعضای هیاتها .

۲ - در مواردیکه هر یک از مستشاران به علتی برای مدتی بیش از ۴ ماه متوالی از انجام وظیفه بازماند .

تبصره - اعضای جانشین قبل از اینکه به موجب این ماده به کار دعوت شوند وظایفی را که از طرف دستگاههای مربوط به آنها ارجاع میشود انجام خواهند داد .

ماده ۲۴ - دادستان دیوان محاسبات کشور در حدود قوانین و مقررات مالی در حفظ حقوق بیت المال اقدام می نماید و در انجام وظایف خود میتواند بهر یک از دستگاهها شخصا

مراجعه و یا این مأموریت را به یکی از دادیاران محول نماید .
ماده ۲۵ - دیوان محاسبات کشور از لحاظ مقررات استخدامی تابع آئین نامه خاصی خواهد بود که از طرف دیوان مزبور تهیه و با رعایت اصل ۷۴ قانون اساسی به تصویب مجلس شورای اسلامی میرسد و تا تصویب آئین نامه فوق الذکر تابع قانون استخدام کشوری خواهد بود .

فصل چهارم - نحوه کار هیاتهای مستشاری

ماده ۲۶ - مواردی که در هیاتهای مستشاری مورد رسیدگی قرار گرفته و حسب مورد مسوول یا مسوولین امر به موجب رای هیاتها به یکی از مجازاتهای اداری مقرر در قانون استخدام کشوری محکوم و یا پس از اظهار نظر به مراجع ذیصلاح معرفی میگردند ، بدون اینکه محدود به موارد زیر باشد عبارتند از .

الف - عدم ارائه صورتهای مالی ، حساب درآمد و هزینه ، دفاتر قانونی و صورتحساب کسری و یا اسناد و مدارک در موعد مقرر به دیوان محاسبات کشور .

ب - تعهد زائد بر اعتبار و یا عدم رعایت قوانین و مقررات مالی .

ج - عدم واریز بموقع درآمد و سایر منابع تامین اعتبار منظور در بودجه عمومی به حساب مربوط و همچنین عدم واریز وجوهی که به عنوان سپرد میا و جمالضمان و یا وثیقه میباشند .

د - عدم پرداخت بموقع تعهدات دولت که موجب ضرر و زیان به بیت المال میگردد .

ه - سوء استفاده و غفلت و تسامح در حفظ اموال و اسناد و وجوه دولتی و یا هر خرج نادرست که باعث اتلاف یا تضییع بیت المال بشود .

و - پروندههای کسری ابواب جمعی مسوولین مربوط .

ز - ایجاد موانع و محظورات غیر قابل توجیه از ناحیه مسوولین ذیربط دستگاهها در قبال ممیزین و یا حسابرسها و سایر کارشناسان دیوان محاسبات کشور در جهت انجام وظایف آنان .

ح - پرداخت و دریافتهایی که خلاف قوانین موجود به دستور کتبی مقامات مسوول صورت گیرد .

ط - اظهار نظر نسبت به گزارشات حسابرسی و یا رسیدگی .

ی - بازرسی حسابهای درآمد و هزینه و صورتهای مالی و دفاتر قانونی و همچنین اسناد درآمد و هزینه و مدارک مربوط که توسط ممیزین و حسابرسان و کارشناسان دیوان محاسبات کشور مورد رسیدگی و یا حسابرسی قرار میگیرد در هر موقع که لازم و ضروری تشخیص دهند .

تبصره - اقدامات مذکور مانع از تعقیب جزائی مأمور متخلف در صورتیکه مرتکب

جرمی نیز شده باشد نخواهد بود .

+

ماده ۲۷- هرگاه ثابت شود که از ناحیه مسوولان بدون سوء نیت ضرری به بیت المال وارد شده است از طرف هیاتهای مستشاری برای جبران آن بر اساس مقررات حقوقی صادر خواهد شد و در مورد تخلفاتی که ناشی از دستور رئیس جمهوری و نخست وزیر و وزراء بود مواثر مالی داشته باشد علاوه بر جبران ضرر گزارش لازم حسب مورد جهت استحضار و اخذ تصمیم به مجلس داده خواهد شد .

ماده ۲۸- هرگاه دیوان محاسبات کشور ضمن انجام وظایف به یکی از جرائم عمومی برخورد نماید مکلف است موضوع را از طریق دادستان دیوان محاسبات کشور برای تعقیب به مراجع قضائی اعلام نماید . این امر مانع از ادامه رسیدگی مزبور در دیوان محاسبات کشور نخواهد بود .

ماده ۲۹- آراء دیوان محاسبات کشور را دادستان ویا نماینده او برای اجراء به دستگاههای مربوط ابلاغ و نسخهای از آن را به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال و در اجرای آنها مراقبت مینماید . در صورتیکه آراء مزبور بلا اجراء بماند دادستان دیوان محاسبات کشور موظف است مراتب را به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید .

ماده ۳۰- هیاتهای مستشاری اسناد و مدارکی را که مورد تقاضای دادستان دیوان محاسبات کشور باشد در اختیار مشارالیه میگذارد .

ماده ۳۱- آراء هیاتهای مستشاری ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ ، از طرف محکوم علیه یا دادستان قابل تجدید نظر است . مرجع تجدید نظر منحصر به موارد اعتراض رسیدگی و مبادرت به صدور رای مینماید . رای صادره قطعی است .

تبصره - مرجع رسیدگی به تقاضای تجدید نظر هیاتی مرکب از ۵ نفر از مستشاران دیوان محاسبات کشور است که از طرف رئیس دیوان انتخاب میگردند . هر یک از اعضای هیات تجدید نظر که در پرونده مطروح سابقه رای داشته باشد در رسیدگی تجدید نظر حق شرکت نخواهند داشت . انتخاب رئیس هیات تجدید نظر به عهده رئیس دیوان محاسبات کشور خواهد بود .

ماده ۳۲- تقاضای اعاده دادرسی در موارد زیر قبول میشود .

الف - در صورتیکه در نوشتن ارقام یا در عملیات حسابداری اشتباهی شده باشد .

ب - در صورتیکه ضمن رسیدگی به سایر حسابها ثابت شود که اقلامی به حساب نیامده و یا مکرر به حساب آمده است .

ج - هرگاه پس از صدور رای اسنادی بدست آید که محرز شود اسناد مزبور در موقع رسیدگی موجود بوده لیکن بعلی در دسترس نبود مویا مورد توجه هیات قرار نگرفته باشد .

د - هرگاه رای به استناد اسنادی صادر شده که معقول بودن اسناد مزبور در مراجع دادگستری به حکم قطعی ثابت شده باشد .

تبصره ۱- تقاضای اعاده دادرسی در همان هیاتی رسیدگی ومورد رای واقع میشود که رای قبلی را صادر نموده است و منحصر به قسمتهائی از حساب خواهد بود که مورد تقاضای اعاده دادرسی واقع شده است تقاضای اعاده دادرسی موجب توقف اجرای رای نیست مگر

پس از اخذ تأمین مقتضی .

تبصره ۲ - هیات مربوط مکلف است ظرف یکماه نظر خود را مبنی بر قبول یا رد تقاضای اعاده دادرسی اعلام نماید .

ماده ۳۳ - تاریخ تشکیل و دستور جلسه رسیدگی هیاتهای دیوان محاسبات کشور باید به دادستان و یا نماینده او و مسوول یا مسوولین امر ابلاغ شود . حضور دادستان یا نماینده او در جلسات رسیدگی الزامی است لیکن عدم حضور مسوول یا مسوولین امر مانع رسیدگی و صدور رای نخواهد بود و هیات پس از استماع نظر دادستان یا نماینده او مبادرت به صدور رای خواهد نمود .

ماده ۳۴ - هرگاه یکی از هیاتهای مستشاری ضمن رسیدگی متوجه شود موردیکه قبلا رسیدگی و نسبت به آن رای صادر گردیده است از موارد اعاده دادرسی است باید حسب مورد مراتب را کتبا به محکوم علیه یا دادستان اعلام کند .

ماده ۳۵ - تصحیح و رفع ابهام آراء هیاتهای مستشاری با هیات صادرکننده رای میباشد .

ماده ۳۶ - مطالبات دولت ناشی از آراء قطعی دیوان محاسبات کشور بر طبق مقررات اجرائی مالیاتهای مستقیم قابل وصول خواهد بود .

ماده ۳۷ - آراء صادر شده از دیوان محاسبات کشور مبنی بر جبران خسارت در مورد اشخاص مانع محکومیت آنان به مجازاتهای اداری یا تعقیب کیفری در محاکم عمومی نخواهد بود .

ماده ۳۸ - در مورد کسر ابواب جمعی مسوولین مالی دادستان دیوان محاسبات کشور میتواند از هیات مربوط درخواست تأمین خواسته را بنماید هیات در صورتیکه دلائل درخواست تأمین خواسته را کافی بداند قرار مقتضی صادر مینماید قرار مزبور طبق مقررات اجرائی مالیاتهای مستقیم قابل اجرا میباشد .

ماده ۳۹ - هیات عمومی دیوان محاسبات کشور با حضور حداقل ۱۶ نفر اعضای اصلی هیاتهای مستشاری با دعوت و به ریاست رئیس دیوان محاسبات کشور برای رسیدگی به موارد زیر تشکیل میشود .

الف - ایجاد هماهنگی در انجام وظایف هیاتهای مستشاری .

ب - اظهار نظر در خصوص لایحه تفریح بودجه و گزارش نهائی .

ج - اظهار نظر در آئین نامهها و روشهای اجرائی مربوط به نحوه کار دیوان محاسبات

کشور .

د - سایر مواردیکه رئیس دیوان محاسبات کشور تشکیل هیات عمومی را لازم بداند .

تبصره - تصمیمات هیات مذکور با رای ۱۲ نفر از مستشاران حاضر در جلسه معتبر است

تاریخ جلسات هیات عمومی و دستور جلسه به دادستان دیوان محاسبات کشور اعلام میشود . دادستان دیوان محاسبات کشور میتواند در مذاکرات هیات عمومی بدون داشتن حق رای شرکت نماید .

فصل پنجم - مقررات متفرقه

ماده ۴- تخلفات اداری اعضای هیات‌های مستشاری طبق دستور رئیس وسیله دادستان دیوان محاسبات در هیاتی مرکب از سه نفر از روسای هیاتهای مستشاری مورد رسیدگی قرار میگیرد . مرجع تجدیدنظر در این مورد هیات عمومی دیوان محاسبات کشور است .

ماده ۴۱- تخلفات اداری رئیس یا دادستان دیوان محاسبات کشور بنا به دستور رئیس مجلس و نظارت کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی در هیات عمومی که بدون حضور رئیس یا دادستان تشکیل میگردد بر اساس قوانین مربوط مورد رسیدگی و صدور رای قرار میگیرد . مرجع تجدیدنظر در این مورد دیوان عالی کشور خواهد بود .

ماده ۴۲- دستگاهها مکلفند حسابهای درآمد و هزینه، صورتهای مالی، اسناد و مدارک مربوط را به نحوی که دیوان محاسبات کشور تعیین مینماید به دیوان مزبور تحویل نمایند . حسابرسی و رسیدگی آنها به تشخیص دیوان محاسبات کشور در ادارات دیوان یا محل خود آن دستگاهها انجام میگردد .

ماده ۴۳- تعیین نحوه حفظ و نگهداری و بایگانی صورت حسابهای مالی و اسناد و مدارک مربوط در دستگاهها به عهده دیوان محاسبات کشور است .

ماده ۴۴- دیوان محاسبات کشور علاوه بر موارد پیش بینی شده در این قانون مسائلی را که از طرف مجلس شورای اسلامی حسب مورد به آن ارجاع میشود رسیدگی و اظهار نظر مینماید .

ماده ۴۵- دیوان محاسبات کشور برای انجام وظایف خود میتواند در تمامی امور مالی کشور تحقیق و تفحص نماید و در تمامی موارد مستقیماً مکاتبه برقرار نماید و تمام مقامات جمهوری اسلامی ایران و قوای سه‌گانه سازمانها و ادارات تابعه و کلیه اشخاص و سازمانهایی که بنحوی از آنها از بودجه کل کشور استفاده مینمایند مکلف به پاسخگویی مستقیم میباشند حتی در مواردی که از قانون محاسبات عمومی مستثنی شده باشند .

ماده ۴۶- دیوان محاسبات به حسابهای تا آخر سال ۱۳۵۹ به تفکیک قبل و بعد از انقلاب رسیدگی مینماید ، نحوه رسیدگی بوسیله کمیسیونی مرکب از نمایندگان دیوان محاسبات کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی و با تصویب مجلس تعیین میگردد و متعاقباً لایحه تفریح بودجه این حسابها از سوی وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد .

ماده ۴۷- آئین‌نامه‌های اجرائی این قانون و همچنین سازمان تفصیلی دیوان

محاسبات کشور توسط دیوان مذکور تهیه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۴۸ - قانون دیوان محاسبات مصوب سال ۱۳۵۲ و مواد اصلاحی آن بطور کلی و کلیه قوانین و مقررات خاص در مواردیکه با این قانون مغایر است از تاریخ اجرای این قانون ملغی است .

تبصره - تا زمانیکه آئین ناممهای اجرائی این قانون بتصویب نرسیده مقـررات آئین ناممهای مورد عمل تا حدیکه با مفاد این قانون مغایر نباشد قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۴۹ - اداره کلیه امور مالی و استخدامی و اداری دیوان محاسبات بارتیس دیوان است .

لایحه قانونی فوق مشتمل بر چهل و نه ماده و ده تبصره در جلسه روز پنجشنبه هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و شصت مجلس شورای اسلامی بتصویب رسیده است .

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی
رئیس